

FELSŐ-ZEMPLÉN

TARSADALMI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

SZERKESZTŐSÉG:

Hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő: Fő-utca 220 szám.

ELŐFIZETÉSI DÍJ: Egész évre 8 kor, fél évre 4 kor. negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 20 fl.

Kéziratok nem adatnak vissza. Bémertetlen levelek nem fogadtatnak el. Nyilt-ter soronkint 40 fl.

KIADÓHIVATAL:
Hova az előfizetések, hirdetési és nyiltter díjak küldendők: Landesman B. könyvnyomdája.

Névmagyarosítás nehézségei.

Társadalmi mozgalmainknak kétség-telenül egyik legjelentősebbje az a mely az alkotmányos korszak bekövetkezése óta a névmagyarosítás érdekében megindult.

A névmagyarosítás, amely tudvalevőleg az idegen hangzásu u. m. vezetéknevek más magyar vezetéknevekkel való felcserélésében áll, csak azóta nyert jelentőséget.

Aránylag a vezetéknev viselése sem régi eredetű. A kereszténység kezdete óta, egészen körülbelül a XIII századig mindenki azt a nevet viselte, a melyet a keresztységben kapott. Ekkor kezdte ugy Magyarországon, mint Európaszerte mindenütt a nemesség, a birtokos osztály a vezetéknev felvételét. Az alsóbb néposztályok csak a XIV. században kezdenek elvéte vezetéknevet használni, míg végre a XVI. században az államok polgáiraiknak vezetéknevekkel való felruházását a nyilvántartás céljaira kötelezővé tették.

Ekkor vált, mint ez a vármegyei lajstromokból kitűnik, a vezetéknev haszná-lata Magyarországon is kötelezővé. Kivétel gyanánt csak a zsidók maradtak, a kik magukat a ben, vagy bul szócska (fia) melyet apjuk neve mellé csatoltak, különböztették meg. Ezt az állapotot, mint ismeretes II. József szüntette meg, a ki 1787-ben kiadott rendeletével őket német vezetéknev felvételére kényszerítette, meghagyván hogy azt egész életükön át megtartsák.

A névváltoztatás egyébként sokáig önkényes volt, míg Ferenc császár, belátván a névnek fontos közigazgatási jelentőségét, meghagyta, hogy nevé mindenki csak fontos okoknál fogva és csak helyhatósági engedéllyel változtathatja meg. Ennek az intézkedésnek egyik rejtett célja a nevek magyarosításának megakadályozása volt.

A 48-iki forradalmi kormány felismerte a névmagyarosításnak a magyarosodás ügyére való fontosságát, tömeges engedélyeket adott ki névmagyarosításra, melyeket azonban az abszolút kormány hatályon kívül helyezett. 1861-től megengedték a névmagyarosítást, de a kérvényekre 5 frtos bélyeg járt. Ennek a drága illetéknek eltörlésére, s általán a névmagyarosítás terjesztésére, annak felkarolására alakult a Központi névmagyarosító társaság, melynek buzgó működését siker jutalmazta. Az illetéket egy koronára szállították le s a törvény életbelépésének esztendejében 1065 folyamodónak engedélyezték a névmagyarosítást. Azóta 7—800-ra rug évenként a névmagyarosítók száma.

Igaz, hogy ez a szám jelentékeny, de még mindig nem elég. A névmagyarosítás a magyarság konszolidációjának munkájában az elsőrendű fontosságú. Még mindig tömérdek az idegennevű állampolgár közöttünk, aki bármily jó magyar is, valami bármily vékony válaszfal mégis elválasztja a magyarság törzsétől.

Hogy a névmagyarosítás nem fokozódik a kívánt mértékben, annak oka az, hogy még mindig nincs kellőleg megkönnyítve. Egész csomó okmány szükséges a kérvény felszerelésére, melynek megszerzése mint sok kellemetlenségbe, utánjárásba, költségbe kerül. Tudomásunk van egy esetről, a melyben az épen a névmagyarosító egyesület egy előkelő tisztviselője az ügyében hozzáforduló névmagyarosítóknak azt felelte, hogy neki van egy embere, aki az ügyét 36 koronáért nyelbe üti. Ezenfelől a miniszterium hónapokig halogatja a kérvények elintézését, ami szintén kedvét szegi a polgároknak.

Az államnak nem illetéket szedni, hanem prémiumot kellene adni a névmagyarosításért. Ne kívánjunk tizféle okmányt, hanem elégedjünk meg a nélkülözhetetlen születési bizonyítvánnyal. Mindenekfelett pedig töröljük el a komikum határába kalandozó bélyeget és ezáltal tegyük a névmagyarosítást ingyenesé.

Pusztulás.

Sokat irtak, sokat beszéltek már a kisbirtokos osztály felszegelésének kérdéséről, de mind ez ideig még semmi eredményt elérni nem tudtak. A kisbirtokos osztály eladósodása, tönkrementése, az ezzel szoros kapcsolatban levő kivándorlás oly rákfenéi nemzeti életünknek, hogy ma-holnap még a bukás örvényébe sodorhatják a magyarságot. Az ország zöme, a középbirtokos osztály, az intelligencia támasza, merülőfélben van és

többa átvezető szorulatnál.

Andrássy gróf azonban nem tágitott s ha már azt megtiltották neki, hogy fürödjék a vízben, azt mégis megengedték neki, hogy átesonakázhassék. A gyöngébb nem ugyan ez ellen is élénken opponált, de hát ez nem használt semmit.

Hárman ültek a csónakban: Andrássy Gyula gróf, Csáky Tivadar gróf és az ifju Sztáray Antal gróf. Minden fennakadás nélkül érték el a tó közepét, ott azonban csónakjuk megfeneklett. Se jobbra, se balra, se előre, se hátra nem ment. A parton az asszonyok szivdobogást kaptak, Andrássy azonban másképp fogta fel a helyzetet s nyugodt lélekkel vizsgálta a vizáramlatot. Egyszer csak felkiáltott:

— Ni-ni, hisz itt halak is vannak!

S azzal be sem várva a feleletet, kivett gallérja hajtásából egy jókora gombostűt s a következő percben pompás horog lett belőle. Erős cérna is, kenyérmorzsa is akadt valamelyiküknél s megkezdődött a halászat.

Nemsokára horogra került egy fiatal ponty. Andrássy gróf hirtelen elhatározással lehuzta kisujjáról pecsétyűrtűjét, összeszorította a hal farkát s ráhuzta a gyűrűt. Azután visszaeresztette a vízbe a felgyűrűzött halat.

— Vajjon melyik cápának a gyomrában fogják megtalálni a kvarnerói halászkot?

A három gróf nagyot nevetett a sikerült tréfán, aztán a forgatag irányában nagyot lödítettek a csónakon s egy pár evező csapás után a tulsó parton voltak.

Ferdinánd gróf egy kissé berzenkedett ugyan, hogy Andrássy Gyula az ő fümei összekötő elméletét így kifigurázta, de azért még sem engedett az igazából.

TÁRCA

Az öcsödi halfogás.

— Andrássy Gyula gróf életéből —

Zemplén és Ung vármegyék határán a neveztes Szinnai-kő, Szinnai kő — alatt egy völgykatalanban terül el 618 méternyi magasságban a tenger színe fölött az Éjszaki-keleti kárpátok, illetve a Vihorlát-Gutin hegység egyetlen jelentősebb tengerszeme, a ribnicei tengerszem. Ungmege határán van. Fellette emelkedik Zemplén határán a Vihorlát, a Motrogun és a természet egyik ritka csodája, a Szinnai-kő. Két részből áll ez a csodálatos alkotás s ugy vannak pár méternyi távolságban egymás után letéve, mint egy egész és egy felére törött kockacukor. A nép legendája természetesen itt is elmaradhatlan. Esz-rint eredetileg a Sztarina határán levő Gazdoranyán volt a két hatalmas sziklatömb, ahonnt az ördögök vitték el az 1007 és 1027 méternyi magasságu szirmai hegyre. Mindkét tömb tíz méter magas, teljesen függőleges oldalakkal, az egyik harminc, a másik tíz méter hosszú s mindkettő tíz méter széles felülettel.

Kirándulók, vadászársaságok, ha arra a vidékre vetődnek, el nem mulaszthatják, hogy meg ne nézzék a természetnek ezt a két egymás mellett levő csodáját. A sziklák fenségebbek, a tengerszem megragadóbb, poetikusabb, misztikusabb; a mellett a feljutás is hozzá kevésbé fáradságos. Így hát természetesen, hogy többen keresik fel a tengerszemet, mint a rideg sziklát. Azokat ugy is látják az egész Ung és az egész Círóka völgyéből.

A tengerszem a Sztáray gróf családé, a minthogy a Vihorlát alja Sztáraytól, Nagy-Mi-

hálytól kezdve egészen a váraljai háigóig mind a gróf Sztárayaké. A felső-remetei vasgyár és a ribnicei tengerszem hasznélvezője akkortájt, mikor történetünk lejátszódik, Sztáray Ferdinánd gróf volt. Nagyon szerette a tengerszemet. Sokszor kijárt hozzá, el-elmélázott partján s hosszasan nézett a sűrű fekete vízbe. Még ha szarvas dugta ki fejét a lombos fák mögött, a buja fűből, még azt sem bántotta ilyenkor.

Történt pedig, hogy Andrássy Gyula grófnak — ki nemrég került haza az emigrációból — egyszer a terebesi várkastélyban igen feldicsérte az ő tengerszemet, fekete, nehéz vizét, vadregényes környezetét.

— Fekete a víze, feneketlen a tölcsérje a tónak — mondogatta. — Apály és dagály jelentkeznek rajta s nyilvánvalólag egybe van kötve a fümei tengerrel. Nemcsak a nép hiszi ezt, de magam is.

Andrássy Gyulának megragadta figyelmét ez utóbbi kijelentés s elhatározta, hogy okvetlen megtekintni a természet eme csodáját.

Nemsokára végre is hajtotta elhatározását. 1865-ben a gyönyörű szép nyár egy részét ott-hon töltötte s fölkerelkedve ifjabb Csáky Tivadar gróffal, a fiatal Sztáray Antal gróffal, Ferdinánd gróffal és egy egész kiránduló társasággal, megtekintette a tengerszemet. Imponált neki nagyban a fekete víz, a buja növényzet, a megragadó poetikus környezet s ellenálhatlan vágyat érzett magában megfürdeni a vízben. Ezt azonban karhatalommal tiltották meg neki, mivel a szélén sok a hínár, a közepén pedig állandó forgatag van. Csónakon sem próbált még senki átmenni a tulsó partra. S valóbar, míg a tó szélén csendes a víz, addig a közepén folytonos mozgásban van. Különösen észlelhető ez a nagyobb tóbból a kisebb

Lepunk mai száma 4 oldalra terjed.

Ma friss balatoni HAL kapható

MARMORSTEIN I.

fűszer- és csemege-üzletében →

a sok segítő kéz, mely utánna nyul egy-egy szalmazsálat nyujt csupán feléje egy mentő-öv helyett. Minden pernyi késés oly következményeket hozhat maga után, melyeken évtizedek megerőltetett munkássága sem segíthet többé. Ezért a sajtónak és a közvéleménynek szüntös-szüntelen fel kell hívnia az intéző körök figyelmét arra, hogy e bajt eltespedni ne hagyja. Számítalan ok van, melynek folyamánya a kisbirtokosok pusztulása, de különösen a birtokok felosztása és az uzsora azok a bajok, melyeken első sorban segítenünk kell. Természetes, hogy a négyszáz négyszögöles birtok, ha az apa halála után a két fiu kezére kerül, már csak két kétszázölessé válik. De oly természetes-e az is, hogy mind két fiunak gazdálkodással kell foglalkoznia?

Az ipar, a kereskedelem absorbáló hatalma sehol sem érvényesülhet oly áldáson, mint itt minálunk, ahol szinte életkérdés az, hogy mennél kevesebb ember foglalkozék mint telektulajdonos földmunkával. De persze akkor törvényt is kellene hozni, hogy a gyári vállalatoknál idegen munkást alkalmazni nem szabad, vagy legalább is a magyar előnyben részesüljön. Nem úgy, mint most, hol még állami munkáknál is, különösen hid- és vasutépítések-nél, jobbára olasz és morva munkások állanak alkalmazásban. Így csak természetes, hogy hazáját szerető magyar munkás, ha nem akarja a kivándorlás keserű kenyerét enni, otthon kénytelen maradni, az amugy is szük szülei földön és kapálással tengetni életét.

A nagybirtokok felosztásának kérdése olyan természetű, hogy csak hatalmas szociális evolutiók árán valósítható meg. De annyi tény, hogy ahol eddig keresztül vitték, mindenütt a legkedvezőbb hatást érték el vele. Így Beregben, hol a Schönborn-féle uradalom parcellázásával a ruthén kérdést egy nagy lépéssel vitték előbbre a megvalósulás felé.

De annál hatásosabb a harmadik pont, az uzsora megfélemezése és az uzsora törvények szigorítása. A mai uzsora törvény oly tág és annyi kibuvót enged a ravasz alperesnek, hogy vajmi ritka eset az, mikor

az illetőt megbüntethetik. A legtöbb ilyen per békés kiegyezkedéssel végződik, a mi természetes is, ha meggondoljuk, hogy egy tönkrement felbénult levő koldus áll szemben egy mindenható hatalommal: a *tökével*. Nem-e inkább fizet a perlő a kialakított 80 % helyett 20 %-ot, mikor az még mindig kevesebbre rug az ügyvédi költségeknél, melyek még a kétes per megnyerése esetén is nagyobbak akárminő uzsoránál.

Ez az az út, a melyen haladnunk kell, hogy az ország támaszát és alapját, a kisbirtokosságot a biztos bukástól megóvjuk és reméljük, hogy vészkiáltásunk nem lesz kiáltó szó a pusztában, mely visszhang nélkül vész el a messzeség szűrke ködébe.

VEGYES HIREK.

— **Áthelyezés.** A király *Hlavathy* József sátoralrajhelyi kir. főügyési helyettest saját kérelmére a szabadkai kir. törvényszékhez bírói minőségben áthelyezte és neki egyidejűleg az ítéletáblai bírói címet és jelölet adományozta.

— **Adókitetés.** A III. osztályu kereseti adó ez év folyamán három egymásutáni évre lesz kivetve. A bizottság elnökül *Fröhlich* Gyula ügyvéd, alelnökül Dr. *Kerekes* Pál kórházi főorvos lettek kinevezve.

— **Az új gyógyszerár ügyében** a vármegye közegészségügyi bizottsága e hó 17 én tartott ülésében kimondotta szükségét annak, hogy városunkban egy második gyógyszerár engedélyeztessék. A törvényhatósági bizottság pedig 18 án tartott ülésében a közegészségügyi bizottság javaslatához hozzájárult.

— **A parochiális földek** mint értesülünk el fognak adatai s ez által a város fejlődése előgördített akadály megszűnik. Az érdem gróf *Sztáray* Sándor és *Oppitz* Sándor plébánosok lesz, kik ez által a nagymihályiak örök hálára köteleztek.

— **Lelkész választás.** A kiskiráki ev. ref. egyház e hó 16 án *Tudja* Mihály és *Kolonay* Tamás egyházmegyei kiküldöttek vezetése alatt meg tartott lelkészválasztó gyűlésen *Ujlaki* János tussai h. lelkész és *Cövek* János ungvári s-lelkész jelöltek közül közfelkiáltással *Cövek* Jánost választotta meg lelkészévé.

— **Gazdát cserélt birtok.** Kozmai *Kun* Frigyesnek traganói birtokát *Klein* Bóni berettoi kereskedő 116.000 koronáért vette meg. Ugy értesülünk, a birtok parcellázva lesz, a mennyiben azt a rebri és csecsehői gazdák akarják megvenni.

— **A sámogyi templom** legközelebb restaurálva lesz. Az egyház derék lelkésze *Gorzó*

Bálint esperes-plébános minden lehetőt megtett, hogy a renoválás költségeit összegyűjttesse, a mi sikerült is.

— **Közgyűlés.** A nagymihályi kereskedelmi és hitelbank részvénytársaság e hó 16 án tartotta meg Dr. *Widder* Márk igazgatósági alelnök elnöklése alatt évi rendes közgyűlését. A közgyűlés első tárgysorozata néhai *Weinberger* Nánán volt igazgatósági-elnök olajfestményü arcképének leleplezése volt, a melynek folyamán Dr. *Widder* Márk kegyeltes szavakban méltatta az intézet első elnökének és alapítójának hervadhatatlan érdemeit, a ki tehetségével, odaadó működése által az intézetet oly magasra emelte és az igazgatóságnak igaz szeretetét és barátságát kiérdemelte. A közgyűlés ezután elfogadta az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentését, a melyek alapján a felmentvényt is megadta. A felügyelő bizottságba a közgyűlés újból *Barnai* Andor, Dr. *Fuchs* Ignác és Dr. *Kállai* Józsefet választotta meg. — A részvények 7-ik számu szelvényei 16 koronájával az intézetnél beválthatók.

— **A nagymihály-sztrajnyánt** híd végre valahára helyre lett állítva és legközelebb már a forgalomnak át fog adatni.

— **Ritka és érdekes találkozás.** Mint biztos forrásból értesültünk, Dr. *Vályi* Zsigmond lapunk nagybecsü munkatársának kezdeményezésére Budapesten mozgalom indult meg azon célból, hogy azok, akik vele együtt 1862-ben az ungvári kir. kath. főgymnasiumban érettségi vizsgát tettek, f. évi *juniusban*, vagyis 40 év múltán, ismét találkozzanak ott. Dr. *Vályi* e kezdeményezésére nemcsak a visszaemlékezés kedves és lélekemelő érzete, hanem némileg morális kötelessége is ösztönözte — lévén ő az egyedüli, aki 23 társa közül az alkalommal *„kintűben érett”*-nek (*praeclare maturus*) nyilatkoztatt, és egyszerűsmind az egyedüli, akinek — az érettségi vizsga 1857-ben történt behozatala óta, vagyis 44 év lefolyása alatt — az ungvári gymnasiumban, a fenti rendkívüli és ritka érdemsorozat kijutott — úgy, hogy e tekintetben *sem előde, sem utóda nem támadt!* Főlemlítésre méltónak találjuk még, hogy a fenti 23 bajtárs közül, kettő városunk érdemes lakója és köztisztelőben megöszült polgára; t. i. főt. *Karab* Pál gör. kath. lelkész és tek. *Vasily* János köz- és váltóügyvéd. A ritka és érdekes találkozásról és annak lefolyásáról annak idején beszámolni, már csak a fent nevezettek iránti tiszteletből is, kedves kötelességünknek fogjuk tartani. Addig pedig, hadd éljenek abban a kellemes reményben, hogy a hányan akkoriban mint *ifjak* távoztak onnan, annyian mint *öz emberek* térnek vissza oda; — mit nekik tiszta szívűből kívánunk is.

— **Értesítés.** Nagy-Mihály község közönsége értesítetik, hogy a községnek 1901. évről összeállított, számvizsgáló bizottságilag felülvizsgált

Ez történt 1865-ben.

Történt pedig egy pár évvel később, a mikor *Andrássy* Gyula már európai híri miniszterelnök volt, hogy Békésmegyében a Kőrösparti Öcsöd községben Kárász Béni halászmester „hosszu levelet” kapott, melyben a szarvasi bíróság arról értesíti, hogy házát, fundusát, kis földcsékjét, de még a hajóját is dobra útik, ha *Krauthelm* Lajbcsinak meg nem fizeti két hónap alatt a 300 forintokat.

Lón erre nagy riadalom Kárász Béni házában. Az ebéd sem izlett Bénének s nagy busan vetette ki aznap hálóját a csendes, mély Kőrösbe. Percekig ügyet sem vetett a hálóra, csak maga elé bámult s azon tündődött, hogy mi lesz vele, ha az a szent-mártoni zsidó kihuzza még az utolsó párnát is feje alól . . . Mi lesz vele? Ó még csak megéne a jámbor halakból, de mi lesz a feleségével, a két szép szöke gyermekével. Majdnem könybe lábadt már a szeme Kárász Bénének, amikor erős loccsanást érzett a vízben. Hirtelen felkapta fejét. A bevetett háló majd megszakadt, úgy megfeszült. Kárász Béni is megfeszítette izmait s hatalmas erejével ki is vonzolt a partra egy rengeteg harcsát. Mód nélkül örült neki. Felkapta rögtön baltáját s egy-két csapással elhódította a rettenetesen ficánkoló állatot.

De ni, a harcsa már csendes és a hálón még mindig mozog valami, megfordítja a hálót s ott tátogatja a száját egy ponty, egy közönséges közepes ponty.

— Jó lesz majd estére — gondolta magában Kárász Béni s azzal fűtöttet a gyerekre, hogy segítsen a harcsa mikénti elszállításában.

A gyerek elő is került mihamar s örven-

dezve esett neki a pontynak. Aztán felkiáltott. — Ni apám, mi ez?

Kárász megragadta a halat s szédülni kezdett bámultában. Még ilyet életében nem látott. Egy gyűrű, egy valódi pécsetes arany gyűrű volt a hal farkára növe. Rögtön leszelle a ponty farkát s nézegette a szép csillogó jószágot. Eleinte azt sem tudta, hogy bűnt követett-e el, vagy az Isten hozta neki a mai nap ezt a szerencsét, csak azt tudta, hogy valami nagy dolog az, ami most vele történt. Nézegette a gyűrűt s gyönyörködött a pécseten ágaskodó orozslában, meg a koronát tartó két orozslában. Mintha a mesebeli királyfiak, vagy királykisasszonyok története elevenedett volna meg lelkében.

De Kárász Béni okos ember volt. Nem szolt senkinek egy szót sem, hanem jól bevarrta a gyűrűt a lajbija zsebébe s úgy indult Gyulára, egyene-en az alispánhoz.

Az alispán szegről-végről megvizsgálta a gyűrűt, megnézte a cimert s vészjósló arccal kiálltott fel:

— Emberfia, tudod-e kié ez a gyűrű?

Kárász Béni megremegett a testében: „Mindjárt gondoltam, hogy baj lesz belőle.”

Az alispán aztán szelidebb arcot vágott s nyájasan szolt hozzá:

— Kárász Béni! Ez a gyűrű a gróf *Andrássy* családé. Majd én leírom itt mindazt, a mit mondált, hogy mint került kezébe a gyűrű aztán vidd el a levelet *Andrássy* Gyula gróf miniszterelnök urhoz a gyűrűvel együtt.

Ugy is történt. Kárász Bénének alig érte a lába földet, ugy szaladt fel Öcsödörről Budára, ott is egyenest a várba a miniszterelnök elejbe. De oda nehéz volt ám bejutni gubás paraszt-

nak. Három napig kellett várnia, míg a miniszterelnök elé bocsátották.

Előbb az alispán levelet adta át a nagyurnak s dobogó szízzel leste a hatást.

Az excellenciás ur figyelmesen olvasta a levelet, azután elmosolyodott. Kárász Bénének is mosolygásra szélesedett a szája. Most már jól van minden, gondolta magában.

Ugy is lett. A miniszterelnök oda fordult a becsületes halászhoz:

— No hát lássuk Kárász uram azt a gyűrűt!

Átadta *Andrássy* Gyula gróf jól megnézte, ugyanaz a gyűrű, amit három évvel előbb a ribnicei tengerszemből huzott a hal farkára.

— No hát Kárász uram, ezért az ajándékért maga jutalmat kap.

Azzal benyult az asztal fiókjába s egy ropogós ezrest nyomott a szegény halász markába.

Kárász Béni azt sem tudta, hogy került ki a fényes palotából, csak annyit érzett, hogy most már jöhet a szent-mártoni Lajbcs, meg valamennyi ekzekutora. Most már ő a legény a gáton.

Andrássy Gyula gróf megnézegetvén a gyűrűt csendesen mosolygott magában. Előre örült annak, hogy fogja ismét lefőzni az öreg *Ferdinánd* grófot az ő fiumei-ribnicei alagut teóriájával.

Ugy is történt. Még abban az esztendőben látogatták meg újból a ribnicei tengerszemet s kisült róla, — amit eddig nem tudtak, — hogy nem az *Adriával* van földalatti, — de az *Ung folyóval* — földfeletti összeköttetése.

Petrássevich Géza.

zárszámadása f. hó 21-től 28-ig terjedő 8 napon át a község házában közszemlére ki lesz téve s a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető. Nagy-Mihály, 1902. február 20. *Szládek* József, bíró. *Tóth* Árpád, jegyző.

— **Ötven forintosok bevonása.** A belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg elrendelte az ötvenforintosok bevonását. Az átváltás és a kiadás a múlt évi szeptember elsejével megszűnt és azt az állampénztárnak, ha hozzájuk befolyik, többet ki nem adhatjuk. Fizetéseikben eifogadásuk 1903. évi február 28-ával megszűnik. Azonban az állampénztárak még 1903. aug. 31-ig elfogadják fizetéseket, végleges határidő 1907. aug. 30. Azonban ez utolsó négy évben csak az Osztrák Magyar bank bécsi és budapesti főintézetek eszközlik a beváltást.

— **Drágul a kenyér.** Felszökken az ára az életnek. A kenyérnek való liszt kilója 3 fillérral, a finomabb liszté 4 fillérral kerül többé mind eddig. Nagy summa ez a sok gyerekkel megadott családapának, aki bizony nagyon megérzi ezt a hirtelen drágaságot.

— **Ministeri rendelet marhalevelekről.** A m. kir. belügyminiszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz, melyben tévesnek jelentik ki a hatóságoknak azon felfogásokat, hogy az elveszett marhalevél helyett nem állítható ki addig másolat, míg az elvesztett marhalevél vonatkozó körzvény a „Rendőri Közlöny”-ben meg nem jelent. A másolat kiállítható a körzvény megjelenése előtt is, ha a marha tulajdonos elvesztés tényét vagy annak valószínűségét bebizonyított bizonyos határidő eltelte után, mely egy hónapnál rövidebb nem lehet.

— **Feltekó a sörben.** A sörivők panasztát, hogy a sörmérésekben sörüket a csap alatti dézsába csorgott sörrel szaporítják, a ministeriumban is úgy látszik megelégedtek. Szigorú rendelet utasítja a rendőrhatalmasokat, továbbá városi és járás-orvosokat, hogy ezt a visszaélést ellenőrizzék s 100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel sújtsák az egészség elleni kihágás elkövetőit, akár hivatalból, vagy pedig magánpanaszra indítják meg az eljárást. Visszasés esetén, az italmérési jog megvonása iránt, az illetékes pénzügyigazgatóság megkeresendő.

— **A halak szaporítása.** Darányi földmivelésügyi miniszter leiratott intézett a halászati társulatokhoz, fölheván figyelmüket, hogy hatáskörükbe vont vizek mellett elterülő holt ágak, erek és ártéri mélédekben ivóhelyeket és kiméleti tereket létesítsenek, a cél érdekében — ott, ahol az szükséges — társuljanak erre szomszéd halászati társulatokkal. A miniszter kijelenti, hogy a szükséges munkálatoknak tervezését díjtalanul végezteti illetékes szakosztályával és hajlandó a kiméleti terek berendezését aránylagosan fedezni, hogy a gazdálkodásnak ez ága lendületnek induljon.

— **Osztrák gyárosok védekezése.** A Grácban megjelenő Ostdeutsche Rundschau egyik legutóbbi számában, egészen megijedve cikkeznek arról, hogy utóbbi időben az ottani „német szorgalommal, német munkásként” készülő gyújtón kívül cseh, sőt magyar gyújtók is láthatók. Felszólítja a lakosságot, hogy utasítsanak vissza minden gyújtót, mely nem stájer gyártmány, nehogy a pénz az országból kivándoroljon. Nem ártana, ha ebből a példából is tanulna a magyar, mint kell egy országnak saját iparcikkét megvédelmezni.

— **Melyik ártalmasabb, a pipa, a szivar vagy cigaretta?** Sok vita folyt már a dohányosok között afelett, hogy melyik ártalmasabb: a pipa, a szivar, vagy a cigaretta? S nagyon természetes, hogy mindenki a maga szempontjából bírálta el a kérdést s a szerint ítélt, amint pipás, szivarozó, vagy cigarettázó volta. Most a kérdést az egészségügy emberei végleg megoldották, legalább annak kell tekinteni az „Egészségügyi Lapok”-nak legközelebb világgá bocsátott ama kijelentését, hogy a legártalmasabb a pipa, s legkevésbé ártalmas a cigaretta, mert — ugymond — az égő dohányról a szengőz annál nagyobb mennyiségben képződik, minél lassabban hatol keresztül a levegő a dohányon. Legtöbb szengőz van azért a pipadohány füstjében és legkevésbé a cigaretta füstjében. A pipa dohányján keresztül a leglassabban, a cigaretta dohányján át a leggyorsabban hatol a levegő. Legártalmasabb tehát a pipázás és legkevésbé ártalmas a cigarettázás. A szivar a közepén áll, ártalmasabb a cigarettánál, de nem oly ártalmas mint a pipa. Am a szivarok között is van különbség. A legfinomabb és legdrágább szivar is ártalmasabb lehet, mint a legslányabb, ha nem szel jól. Vajjon mit szólnak majd ehhez a pipás laikusok?

— **Az állatok szállításának korlátozása.** A földmivelési miniszter szigorú rendelettel utasította az állatorvosokat és közbiztonsági állatokat, hogy vásárra és közbiztonságra csak teljesen egészséges állatok vehetők fel. A szállítástól tehát nemesak a ragadós betegséggel fertő-

zött, de a súlyosan megbetegült s belső megbetegedésben szenvedő, sőt a túlságosan sovány állatok is kívának zárva.

— **Mennyit az aprópénz?** Most tudjuk meg az állami számvéviszések jelentéséből, mennyi aprópénz került forgalomba az év utolsó havában. Kizárólag 2 fillérest vertek és pedig 13.878.375 darabot. Forgalmában van öt koronás 3.840.000, egy koronás 60.000.000, 20 filléres 54.000.000, két filléres 179.526, egy filléres 33.995.443 drb. mely ezüst, nikkelt és bronz érmeik összes értéke 101.128.680 korona 33 fillér.

— **A gyümölcsszállítás új rendje.** A gyümölcs megbízható szállításának egyik feltétele, hogy a termelők részére alkalmas szállító kosarak álljanak rendelkezésére. E hiányon akar most segíteni a M. A. V. igazgatósága, amidőn felhívja az O. M. G. E. et, hogy jelöljön ki egyöntetű típusu gyümölcs és szőlőszállító kosarakat és esomagoló eszközöket, a melyekből az egyes állomásokon raktárt fog tartani, s azokat közgeivel elárusítja. A gyümölcsszállító kosarak és ládák elárusítása egyelőre csak olyan állomásokon történnek, a honnan jelentékenyebb a gyümölcsszállítás.

— **Óriási küzdelmet** vívott önmagával Jekkel Lörcinc, amidőn a sokféle gyógyszer közül beteg anyja részére válogatnia kellett. — Végre elhatározta, hogy Feller V. Jenő Elsa-Fluid-gyárától, Stubica, valódi Elsa-Fluidot rendel, melyből beteg anyja már 3 hét alatt meggyógyult. Számítalan elismerőlevél is bizonyítja, hogy a Feller-féle Elsa-Fluid csodás hatással segít és a legtöbb betegséget, mint: köhögést, influenzát, láz, csusz, köszvény, mell-, fej-, és fogfájást, szurást, görcsöt, szagatást, gyomorbajt, étvágytalanságot, szembajt, stb. gyorsan és biztosan meggyógyítja. A párisi, londoni, berlini stb. kiállításokon aranyérmekkel kitüntetett szer. 12 üveg 5 korona bértmeve. Egyedüli készítő Feller V. Jenő gyógyszerháza, Stubica, a nyolczom-utca (Zágráb-magy.) Egy családnál se hiányozhat ezen ezerszer kipróbált kitűnő növényesszencia-fluid.

— **Megszorult szerkesztőség.** Az Utah állambeli többéjü mormon vállalkosnak van egy napilapjuk is. — Ez a lap egyedül a mormonok ügyeit szolgálja. Megtörtént azonban, hogy a lap munkásai közé lassan-lassan mind több és több nőlen férfi jutott be. A napokban azután leültött közüjük a villám. A mormonok jelenlegi fejtől a napokban leérkezett a lap szerkesztőjéhez a megfélebezhetően rendelt, hogy a lap nőlen alkalmazottai ez év június 30-ig tartoznak megnősülni, vagy pedig állásaiktól megválni.

— **Hirdetmény.** A nagymihályi járási szolgabírói hivatal VIII. 35/902 számú felhívása alapján közhírré tétetik, hogy az 1902. évi iparhatósági megbízottak választása f. évi február hó 23-án délután 3 órakor a városháza tanácstermében fog megtartani, melyre a választásra jogosult iparosok és kereskedők ezuttal is meghívattak. — Nagy-Mihály, 1901. február 4-én *Malatinszky* László elnök. *Reuter* Rezső titkár.

Nyilvános köszönet.

Nagy-Mihály község előljárósága hálás köszönetét nyilváníja a nagymihályi izraelita nőegylet elnökségének azon nagybecsű jótékonyágáért, hogy a f. hó 8-án megtartott hangverseny tiszta jövedelméből a nagymihályi szegények segélyezésére 50 koronát küldeni kegyes volt.

Nagy-Mihály 1902. évi február hó 16-án.

Szládek József,
közs. bíró.

IRODALOM.

* **A történelem félhomályából** szépen lassan bontakozik ki egy különös, rassera a többiekétől egészen eltűnő nemzet. Az országuk is ép olyan különálló, mint nemzeti jellemök az európai népcsaládtól. Véres erkölcsi, merész és számító nép az, munkabírása a sziklából is kiesikarja a sikert Van benne művészi hajlam is, sőt nagy mértékben de hideg, finom, kimért s kimértésében is bájos és megragadó a művészetük. Gondozott utak mellett kedves, régi mezei lakok, a miket egészen befut a lonc, régi házak a nagy városokban. egy-egy családnak puha, meleg fészkén mindenik. Óriási tengerjáró nagy hajók a kikötőkben és minden hajó egy darab a nemzet földjéből. Ezek az emberek a cipőik talpján magukkal hordják a hazájuk földjét; nyers erélyű nép ez, de munkás és megállapodott kedély. Tudományra, kereskedésre, iparra és művészetre egyaránt egész lélekkel adja magát. Kereskedelme lassankint első lesz a világon, ipara is művészi, lelke a legnagyobbat dicsekszik, a mi a művészet mezején valaha a világon volt, üvék a legnagyobb szobor az emberiség művelődés történetében, a neve: Shakespepe.

Ennek a történelmi szerepe ott kezdődik, tulajdonképen kifejlődése ott indul meg igazán, mikor Európával szoros és állandó összekötésbe lép, miután Stuart Máriának, a skótok szerencsét

len szép királynőjének sorsa felkeltette az egész föld figyelmét.

Ezzel a korrall foglalkozik a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 151. füzeté.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marcell Henrik, egyetemi tanár, ki egyúttal a VIII. kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; Füzeteként is kapható 60 fillérréval. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII. Ullói-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján, havi részletfizetésre is.

CSARNOK.

Hogyan járt Négyesi János?

Híres Eperjes városában nagy szomorúságot ütött fel tanýját a felett, hogy az Isten Karaffával áldotta meg a lakosokat, aki csak úgy bánt az emberekkel, mint a gazdasszonyok a csirkével. Hej be jó, hogy régen történt, de még jobb, hogy sohasem fog ismétlődni, hacsak nem szakad ismét reánk valami Murávjef vagy Mencsikoff, amitől félni ugyan semmi ok nincsen.

Karaffa uramnak az a jó szokása vált, hogy a városot éjjelre körülvette örökkel; szabad volt mindenkinek ki és be sétálni, még a városon kívül eső „Cseresep”-be is betekinteni, hanem aki kiment, bejött, annak nevét egy nagy könyvbe irták be. Az említett, városon kívüli fogadóban minden vasárnapon három mesterlegény szokott volt mulatni öreg estenkint.

Egy kiállhatatlan ember azonban mindig oda toladott a három borozó közé s kihívó modorával, kérdéseivel igen felzaklatta a becsületes legények szívét.

Boszut forraltak ellene. Mit tegyenek? Meg nem döngönyözhetik, mert a város parancsnoka, Karaffa ur hínné, hogy lázadókkal van dolga és szigorú büntetést kapnának.

Végterem kitűdött köztük hogy annak a neve, akit ők oly igen szeretnek, Négyesi János. Ezen alapult a boszúterv.

Egy este, amint mulattak, az egyik legény azon ürügy alatt, hogy neki dolga van, elindult hazafelé.

Az órháznál szokás szerint megállítják.

— Mi a neve?

— Egyesi János.

— Jól van, mehet.

Nem sokára jön a másik mesterlegény, annál se tesznek kivételt, megállítják azt is.

— Hogy hívják?

— Kettesi Jánosnak szolgálatjukra.

— Ejnye, csak az imént ment a rokona erre, siessen, még utólérheti.

Nagyon tetszett a vitéz strázsának, hogy az egyszerre mindjárt a kettes következett.

Hanem nagy vártatva megjött a harmadik mesterlegény is.

— A neve, barátom?

— Hármási János.

— Micsoda? Hát az urak tréfálni akarnak én velem? Lová akarnak tenni? Előbb Egyesi, aztán Kettesi, most meg Hármási? No hiszen majd megmutatom, kivel tessék tréfálkodni.

— Iszen, vitéz stráza uram! én bizony nem tehetek róla! mit tehetek én arról, ha a familiámon ilyen fatális név marad, ami miatt el is foghatják az embert. Ha nem hiszi egyébiránt, tessék megkérdezni a majsztromtól, aki varga; ő csak tudni fogja a nevetem.

Nagy fejszválások után az őrzáraton levő tiszti csak eleresztette a kópét. Ez furcsa, de végre is nem lehetetlen. Aztán valamelyik a két első közül bolondozhatott, így állt az okoskodás.

Végre jött a toladó öreg s mielőtt betette volna vargabetűt csináló lábát a városba, helyesebben annak szószertit fundusára, őt is megállították.

— Mi a neve?

— Négyesi János, felelt büszkén az öreg.

— Hohó, vén bolond! most már értjük a dolgot, tessék csak utánam mozogni. Majd én bevezetem a hívőre, ha nem szeret ide kúnn.

Nem használt se mentegetődzés, se kérelem, se rezonizálás, bekerült egy lyukba, ahol elég tágas volt a hely, hogy elgondolja, miért is került ő hát ide? Reggelig rá sem hederített senki, pedig a fekhelye ugyan csak kemény vala, a gonosz lyukba pedig úgy fujt a szél, hogy egész éjjel fázott-didergett. Sorra előszedgette emlékezetében összes büneit, de egyikről se süthette ki, hogy ilyen kemény büntetésre érdemes volna.

Másnap reggel kisült, hogy ő csakugyn Négyesi János.

A krónika nem szól arról, ki vakarta jobban fejét az eset után. Négyesi uram vagy az öreg bölcs hadnagya? Anyuit azonban minden nagyobb bölcsesség nélkül bátran lehet a historiából következtetni, hogy a három mesterlegény jó darab ideig nem tekintette be a „Cseresep” csárdába.

Csak RETHY-félét fogadjunk el!

A valódi pemetefü-czukorka kék papír dobozokban kapható s minden dobozon a készítő RETHY BÉLA aláírása látható. Eltérő készítmények mint hamisítványok visszautasítandók.

Eladó ház és telek.

A Kapitány-utcában levő Podleszny-féle jelenleg Bárány Györgyné tulajdonát képező lakház, a melyhez külön magtár, istállók és cseléd lakások is tartoznak, terjedelmes kerttel együtt eladó.

Eladó még egy nagyobb és szilárd építésű magtár is, melyhez szintén kert tartozik.

Végül eladó egy nagyobb és kertnek használt terület, a mely építkezésre különösen alkalmas.

Az összes ingatlanok egymás tőzomszéd-ságában fekszenek és csak az utca által választatnak el egymástól.

Bővebb értesítés Dr. Kállai József ügyvédnél nyerhető.

Mindenütt gázizzófény!

Legolcsobb és legfeherőbb világítás!!!

Hercz József

Nagy-Mihályon

ajánlja a legújabb találmányu

gázizzófényü lámpáit

szobák, termek, szállodák, templomok, irodák, üzletek és kirakatok, utcák, kertek, stb. világítására.

Szönyörű fehérr, meglepően világos, esendes és olesó fény.

Minden lámpa a világításhoz szükséges gázt magától fejleszt.

Gázszükséglet óránként 2—3 fillér.

HAUPT H.

Képek, tükrök, függönyök, ágygarnitúrák, vászon, kanavász, asztalneműek, grádli, siffon, téli nagykendők, ágybetétek, stb. stb. raktára.

Van szerenésém a n. é. közönség b. tudomására adni, miszerint **Nagy-Mihályban, főutcza, Friedman Márkusz-féle ház udvarában, egy**

➔ részletfizetésre ➔

alapított üzletet nyitottam, a hol t. vevőim kényelmére képeket, tükröket, függönyöket, ágygarnitúrákat, vásznakot, asztalneműeket, stb. stb. csekély egy korona heti részletfizetési kötelezettség mellett szállítok.

Ugyancsak ily feltételek mellett ruganyos sárgaréz ágybetéteket, ugyszintén mindenféle **VASBUTOROKAT** is szállítok.

Mint hogy minden tekintetben elsőrendű czégeknél fedeztem szükségleteimet, azon reménynek adok kifejezést, hogy a n. é. közönségnek a nálam esz-közleendő bevásárlásai által támogatását és bizalmát ki fogom érdemelni.

Szíves pártfogásért esdve, kiváló tisztelettel

HAUPT H.

Mindennemű

ácsmunkákat

a legjutányosabb árak mellett elvállal s a n. é. közönség szíves pártfogását kéri

Seszták Antal

ácsmester Nagy-Mihályon.

SPRINGER SÁMUELNÉ

az ungvári m. kir. Bábaképző Intézetben kitűnő sikerrel végzett

okleveles szülésznő

lakik:

Nagy-Mihály, Alsó-uteza
Friedman M.-féle ház, a gör. k. templommal szemben.

Tölgyfaeladási hirdetmény.

Gróf Andrássy Dénes hitbizományi uradalma zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverés útján eladja a zemplénavarmegyei **Nagy-Gsebb** község határában elterülő „**Alsó és Felső Chrast és Podvindigőcz**“ nevű urad. erdőrészekben, összesen 66.07 kat. holdon tővön álló összes tölgyfamennyiséget.

A fent említett erdőrészek közül az Alsó és Felső Chrast (62.97 kat. hold) közvetlenül a Bánócz-Dubravai megyei ut mellett, a bánóczy vasuti állomástól 2 kilométernyire, — a Pod Vindigőcz nevű erdőrészt pedig (3.10 kat. hold) az említett vasuti állomástól 6 kilométernyire, sik területen fekszik.

Az eladás tárgyát képező tölgyfaállomány 6227 drb törzsből áll, melyek fatömege mintegy 10295 m³ haszonfára és 7408 ürm. tűzilára becsültetett. A haszonfára alkalmas törzsek fatömegének 34%-a 20—50 cm., 66%-a pedig 51—115 cm. mellmagassági átmérőjű.

A kikiáltási ár: Egyszáznegyven ezer korona, melyen alul a fa eladatni nem fog. **Bánatpénz:** Hétezer korona.

A nyilvános szóbeli árverés **Nagy-Mihályban** (Zemplénumegye) **1902. évi február hó 24-én d. e. 10 órakor Dr. Eperjesy Lajos urad. ügyvéd ur irodájában** fog megtartatni. A zárt írásbeli ajánlatok a kellő bánatpénzzel ellátva, 1902. évi február 20-áig alulírt uradalmi erdőhivatalnál K.-H.-Váralján, azontul pedig — legkésőbb a szóbeli árverés megkezdéseig — Dr. Eperjesy Lajos urad. ügyész urnál Nagy-Mihályban kettős borítékban lepecsételve nyújthatók be. Később érkező, vagy utóajánlatok, nemkülönben oly ajánlatok is, melyek az eladási feltételeknek teljesen meg nem felelnek, nem fogadhatók el.

A részletes árverési és szerződési feltételek alulírt urad. erdőhivatalnál K.-H.-Váralján (vasuti állomás Rozsnyó, Gömör m.) **Sulek Géza** ügyvéd ur irodájában Budapesten (II. Albrecht-ut 33.) **Dr. Eperjesy Lajos** ügyvéd ur irodájában Nagy-Mihályban és **Boldizsár András** urad. erdőörnéél N.-Csebben megtekinthetők; utóbbi a jelentkezőket az eladandó erdőrészekben kalauzolni fogja.

K.-H.-Váralján, 1902. január 28.

Gróf Andrássy Dénes urad. erdőhivatala.

• Hirdetések •

— felvétetnek e lap kiadó-hivatalában. —